

ČESKÁ REPUBLIKA

ROVNOST ŽEN A MUŽŮ VE SPORTU

BROŽURA 2019¹

CELKOVÁ POPULACE
10.575.651

PRŮMĚRNÝ VĚK
41.8 ROKU

HDP NA OBYVATELE
35.179 €²

POPULACE

49.1%

MUŽI

ŽENY

50.9%

DĚLKA DOŽITÍ

73.9 ROKU

MUŽI

ŽENY

80.7 ROKU

Zdroje: Countrymeters 2019

„ZAPOJME SE VŠICHNI! SMĚREM K GENDEROVÉ VYVÁŽENOSTI V EVROPSKÉM SPORTU“

Data v této informační brožuře pocházejí ze společného projektu Evropské unie (EU) a rady Evropy s názvem „ALL IN: Towards gender balance in sport“. Cílem tohoto projektu je poskytovat podporu veřejným orgánům a sportovním organizacím při navrhování a provádění politik a programů pro řešení nerovností mezi muži a ženami ve sportu a při přijímání strategie začleňování hlediska rovnosti žen a mužů. Projekt **pokrývá a standardizuje shromažďování údajů v 18 zemích na základě souboru společně dohodnutých „základních“ ukazatelů rovnosti žen a mužů** v šesti strategických oblastech: vedení, trénování, členství, násilí na základě pohlaví, média/komunikace a politiky a programy zaměřené na rovnost žen a mužů ve sportu.

- **Chcete-li najít více výsledků pro Českou republiku a další země zapojené do projektu, stejně jako příklady dobré praxe a soubor nástrojů pro rovnost žen a mužů ve sportu, podívejte se na webovou stránku projektu www.coe.int/sport/ALLIN**

ALL IN: Towards gender balance in sport (Erasmus +)

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

COUNCIL OF EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

1. Výsledky jsou založeny na odpovědích 36 federací olympijských sportů, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Českého olympijského výboru. Všechna data byla shromážděna k 31. prosinci 2018 s výjimkou údajů o účasti ve sportu, která byla shromážděna k 31. prosinci 2017
2. Odhad pro rok 2019

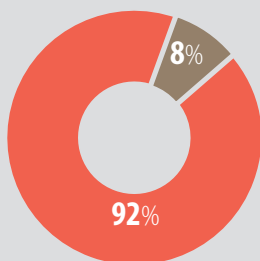

VEDENÍ

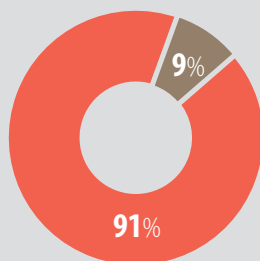
ÚDAJE ROZDĚLENÉ PODLE POHLAVÍ

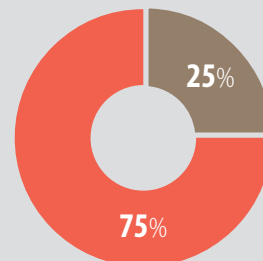
1 PREZIDENTKY A PREZIDENTI NÁRODNÍCH FEDERACÍ OLYMPIJSKÝCH SPORTŮ (%)

2 VICEPREZIDENTKY A VICEPREZIDENTI NÁRODNÍCH FEDERACÍ OLYMPIJSKÝCH SPORTŮ (%)

3 PROCENTUÁLNÍ ZASTOUPENÍ ŽEN A MUŽŮ V ČELECH VÝKONNÝCH ORGÁNŮ NÁRODNÍCH FEDERACÍ OLYMPIJSKÝCH SPORTŮ (%)

- ▶ Pouze tři (8 %) federace olympijských sportů mají za prezidentku ženu. Jedná se o jezdeckví, moderní gymnastiku a triatlon **1**.
- ▶ Pět (9 %) z 57 viceprezidentů 36 federací olympijských sportů jsou ženy **2**.
- ▶ Federace šermu a zápasu mají poměr žen a mužů ve funkcích viceprezidentů vyrovnaný (stejný počet žen i mužů).
- ▶ 25 % (n = 9) sportovních federací má v čele svých výkonných rad ženy **3**.

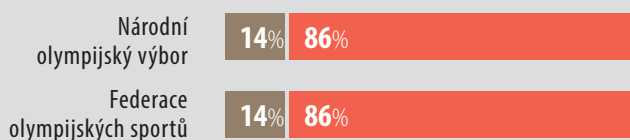
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

má na administrativních/manažerských pozicích jednu ženu a jednoho muže.

OLYMPIJSKÉMU VÝBORU

předsedá muž a žádný ze čtyř viceprezidentů není žena. V čele olympijského výboru stojí muž.

4 ŽENY A MUŽI VE VÝKONNÝCH RADÁCH NÁRODNÍCH FEDERACÍ OLYMPIJSKÝCH SPORTŮ (%)

Sportovní federace i olympijský výbor mají ve svých výkonných radách vysoké zastoupení mužů (86 %) **4**. Žen je v těchto radách jen 14 %.

Pouze v jednom sportu, a to v jezdeckví, je poměr žen a mužů ve výkonné radě vyvážený (tři ženy a tři muži).

42% (n = 15) federací olympijských sportů nemá ve svých výkonných radách žádné ženy.

OPATŘENÍ PŘIJATÁ KE ZVÝŠENÍ POČTU ŽEN NA ROZHODOVACÍCH POZICÍCH

11% (n = 4) sportovních federací zavedlo od roku 2015 akce/opatření k náboru nebo zvýšení počtu žen ve volených/jmenovaných rozhodovacích pozicích ve sportu. Jsou to federace fotbalu, juda, veslování a tenisu.

Polovina (n = 2) sportovních federací, které přijaly opatření k náboru nebo zvýšení počtu žen ve volených/jmenovaných rozhodovacích pozicích, zavedla transparentní, jasné a genderově vstřícné volební a jmenovací postupy. Jedna z těchto federací (25 %) plánuje zahrnout do svých stanov zásady zaměřené na zlepšení rovného zastoupení žen a mužů ve svých radách/komisích/výborech a další (25 %) vyhrazuje ve své radě/výborech pozice pro ženy.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy přijalo opatření k náboru nebo zvýšení počtu žen ve volených/jmenovaných rozhodovacích funkcích zavedením jasných a genderově přátelských volebních a jmenovacích postupů, podporovaných službami péče o děti při zasedáních.

Olympijský výbor také využil různá opatření, např. organizování školicích kurzů pro vedoucí činitele pouze pro ženy a pořádání výcvikových seminářů, workshopů atd. pro osoby s rozhodovací pravomocí.

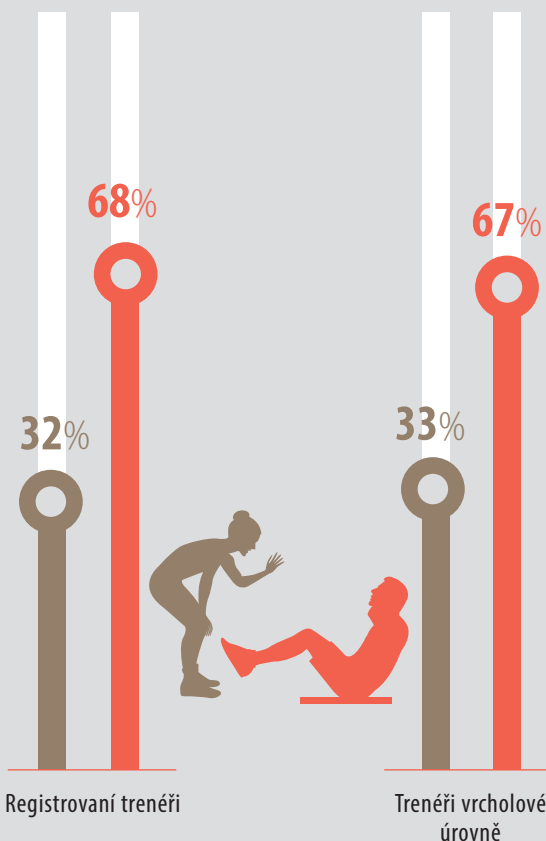

TRÉNOVÁNÍ³⁻⁴

ÚDAJE ROZDĚLENÉ PODLE POHLAVÍ

5

REGISTROVANÉ **TRENÉRKY** A **TRENÉŘI**
A ZAMĚSTNANÍ **TRENÉŘI** VRCHOLOVÉ ÚROVNĚ
V NÁRODNÍCH FEDERACÍCH OLYMPIJSKÝCH SPORTŮ (%)

Ve federacích olympijských sportů tvoří ženy trenérky **32%** (n = 3 799) registrovaných trenérů a **33%** (n = 84) zaměstnaných trenérů vrcholové úrovně (obrázek 5).

VŠICHNI REGISTROVANÍ **TRENÉŘI/TRENÉRKY**

Federace s nejvyšším procentem registrovaných trenérek:

- ▶ Krasobruslení: 87% (n = 233)
- ▶ Gymnastika: 70% (n = 721)
- ▶ Plavání: 53% (n = 703)

Federace s nejvyšším procentem registrovaných trenérů:

- ▶ Lední hokej: 99% (n = 1 101)
- ▶ Zápas: 97% (n = 272)
- ▶ Boby a skeleton: 93% (n = 14)

Federace plavání je co do poměru registrovaných trenérů s 53 % žen a 47 % mužů téměř genderově vyvážená.

TRENÉRKY VRCHOLOVÉ ÚROVNĚ

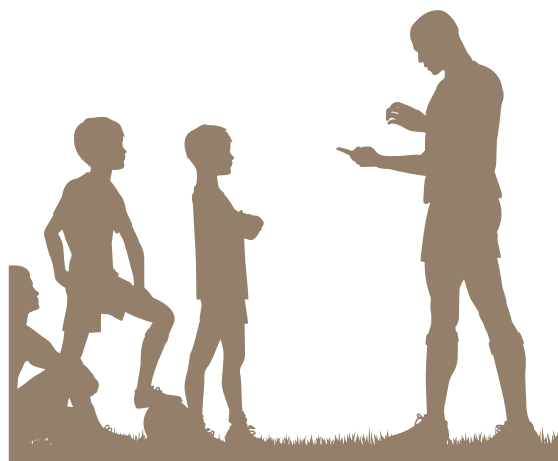
- ▶ **46%** (n = 16) federací nezaměstnávalo žádné trenérky vrcholové úrovně.
- ▶ **54%** (n = 19) federací zaměstnávalo 1 až 20 trenérek vrcholové úrovně – celkem 84.
- ▶ **74%** (n = 26) federací zaměstnávalo 1 až 20 trenérů vrcholové úrovně – celkem 174.

AKCE/OPATŘENÍ PŘIJATÁ KE ZVÝŠENÍ POČTU ŽEN **TRENÉREK**

6% (n = 2) sportovních federací přijalo opatření ke zvýšení počtu trenérek od roku 2015. Jde o federace atletiky a veslování.

Atletická federace využila ke změně své situace různé akce. Implementovala transparentní, jasné a genderově vstřícné náborové postupy, organizuje vzdělávací/školicí kurzy pouze pro ženy trenérky a vede osvětové kampaně zaměřené na ženy.

Olympijský výbor přijal písemnou strategii a uspořádal vzdělávací kurzy pouze pro trenérky.

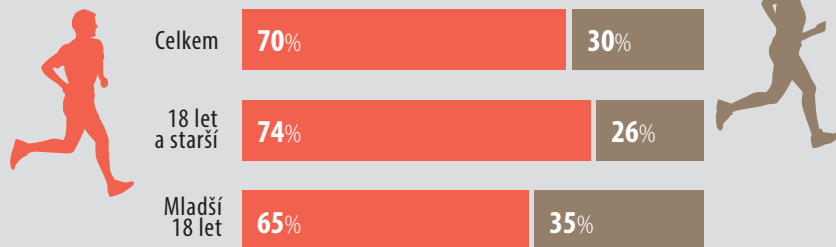

3. V následující části se termín „trenéři“ vztahuje také na školitele/školitelky a instruktory/instruktoroky
4. Dvanáct sportovních federací na otázku o registrovaných trenérech neodpovědělo

DATA O ÚČASTI (od místních organizací až po vrcholový sport)⁵ ROZDĚLENÁ PODLE ČLENSTVÍ ŽEN A MUŽŮ

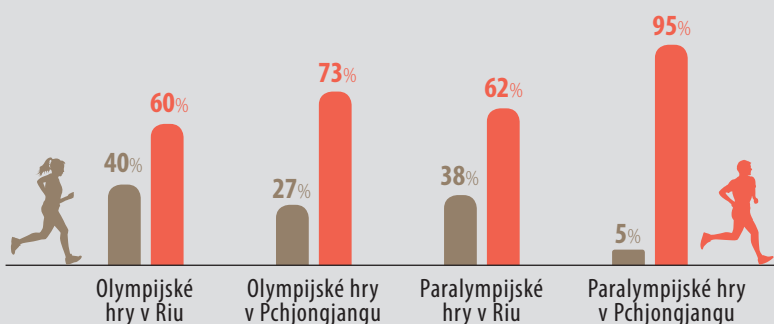
6 ČLENSTVÍ ŽEN A MUŽŮ V NÁRODNÍCH FEDERACÍCH OLYMPIJSKÝCH SPORTŮ (%)

► V České republice sportu dominují muži (70 %). Dívky (35 %) a ženy (26 %) jsou méně často členkami sportovních klubů/federací než chlapci (65 %) a muži (74 %). 74 % (n = 20) sportovních federací má méně než 40 % členek.

► Nejvyšší procento žen je v gymnastice (73 %) a krasobruslení (85 %). Ekvivalentními sporty mezi muži jsou lední hokej (95 %), box a zápas (94 %). Federace šermu a plavání jsou z hlediska pohlaví vyvážené s poměry 51 %, respektive 49 % žen.

7 ÚČASTNICE A ÚČASTNÍCI OLYMPIJSKÝCH A PARALYMPIJSKÝCH HER V RIU (2016) A PCHJONGČANGU (2018) (%) – (ZDROJ: MEZINÁRODNÍ OLYMPICKÝ VÝBOR (MOV))

7 ukazuje, že sportovní výpravy z České republiky na poslední olympijské a paralympijské hry byly složené více z mužských než ženských sportovců. Rozdíly mezi pohlavími byly nejmenší na olympijských hrách v Riu a největší mezi paralympijskými atlety v Pchjongjangu.

AKCE/OPATŘENÍ PŘIJATÁ PRO ZVÝŠENÍ POČTU FYZICKY AKTIVNÍCH NEBO SPORTUJÍCÍCH DÍVEK A ŽEN

36% (n = 13) sportovních federací zavedlo od roku 2015 akce/opatření ke zvýšení počtu fyzicky aktivních nebo sportujících dívek a žen. Jde o federace lukostřelby, atletiky, basketbalu, boxu, šermu, fotbalu, ledního hokeje, moderní gymnastiky, veslování, jachtingu, rychlostní kanoistiky, stolního tenisu a taekwonda.

46% (n = 6) sportovních federací, které přijaly opatření ke zvýšení počtu fyzicky aktivních a sportujících dívek a žen, uspořádalo školicí semináře, workshopy atd. pro trenéry nebo osoby s rozhodovací pravomocí. 39% (n=5) federací vyvinulo osvětové kampaně zaměřené na dívky a ženy. Žádná federace neiniciovala ani nepodporovala studie o rovnosti účasti žen a mužů.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy přijalo v této oblasti mnoho opatření. Pořádalo školicí semináře a workshopy pro trenéry a osoby s rozhodovací pravomocí, vyhradilo finanční zdroje pro sport dívek a žen, usilovalo o zajištění rovného přístupu mužů a žen ke sportovním zařízením a podporovalo výzkum rovnosti žen a mužů v oblasti účasti na sportu.

Olympijský výbor přijal písemný akční plán, vyhradil finanční prostředky na podporu dívčího a ženského sportu a uspořádal hodnotící zasedání pouze pro dívky a ženy.

AKCE/OPATŘENÍ PŘIJATÉ PRO ZLEPŠENÍ SITUACE PRO VRCHOLOVÉ SPORTOVKYNĚ

17% (n = 6) sportovních federací od roku 2015 uskutečnilo akce/přijalo opatření pro zlepšení situace pro vrcholové sportovkyně. Jde o federace basketbalu, slalomu na divoké vodě, veslování, ragby, rychlostní kanoistiky a stolního tenisu.

Mezi příklady opatření přijatých federacemi patří zřízení ženského veslařského střediska (2017), individuální podpora fyzioterapeutů a poradců v oblasti výživy a zřízení a podpora ženského týmu patnáctkového ragby.

Olympijský výbor jmenoval ombudsmana a zahájil „Projekt duální kariéry – kariéry žen po skončení jejich aktivní sportovní kariéry“.

5. Federace atletiky, biatlonu, curlingu, jezdeckví, fotbalu, hokeje, moderní gymnastiky, tenisu a střelctví na otázku o své členské základně neodpověděly

NÁSILÍ NA ZÁKLADĚ POHLAVÍ

AKČNÍ PLÁN

8 NÁRODNÍ FEDERACE OLYMPIJSKÝCH SPORTŮ, KTERÉ MAJÍ POLITIKU/AKČNÍ PLÁN PRO PREVENCI A POTÍRÁNÍ NÁSILÍ VE SPORTU NA ZÁKLADĚ POHLAVÍ (%)

● Má politiku nebo akční plán

Žádná ze sportovních federací nemá písemnou politiku nebo akční plán pro předcházení a potírání násilí ve sportu na základě pohlaví **8**.

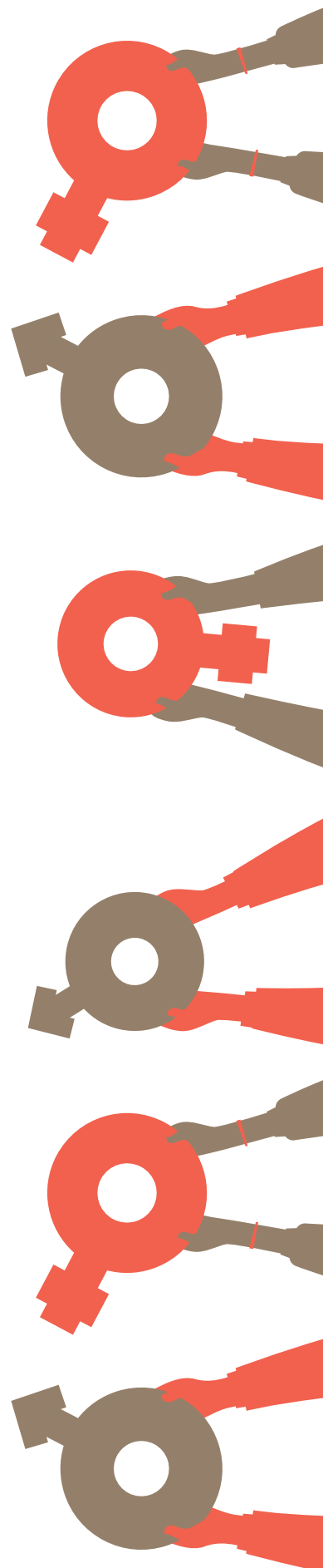
► Od roku 2005 má olympijský výbor politiku nebo akční plán pro prevenci a potírání násilí ve sportu na základě pohlaví.

AKCE/OPATŘENÍ PŘIJATÉ ZA ÚČELEM PREVENCE A BOJE PROTI NÁSILÍ VE SPORTU NA ZÁKLADĚ POHLAVÍ

11% (n = 4) sportovních federací zavedlo od roku 2015 opatření k prevenci a potírání násilí ve sportu na základě pohlaví. Jde o federaci šermu, gymnastiky, veslování a jachtingu.

Klíčovým krokem podniknutým v této oblasti je vypracování kodexů chování pro trenéry a osoby na manažerských a rozhodovacích pozicích (50%, n = 2). Jedna federace pracuje na zřízení linky pomoci a druhá na zajišťování školení a seminářů pro sportovce.

Olympijský výbor se velmi aktivně snaží pracovat na poli prevence násilí ve sportu na základě pohlaví a ochrany obětí. Vypracoval písemnou strategii, zavedl kodexy chování a etické pokyny pro trenéry a osoby na vedoucích pozicích a pořádá školicí semináře a workshopy pro trenéry a činovníky s rozhodovací pravomocí. Vypracoval rovněž pokyny pro řešení případů, vyvinul podpůrné služby pro oběti a má formální postup pro podávání stížností pro hlášení násilí na základě pohlaví.

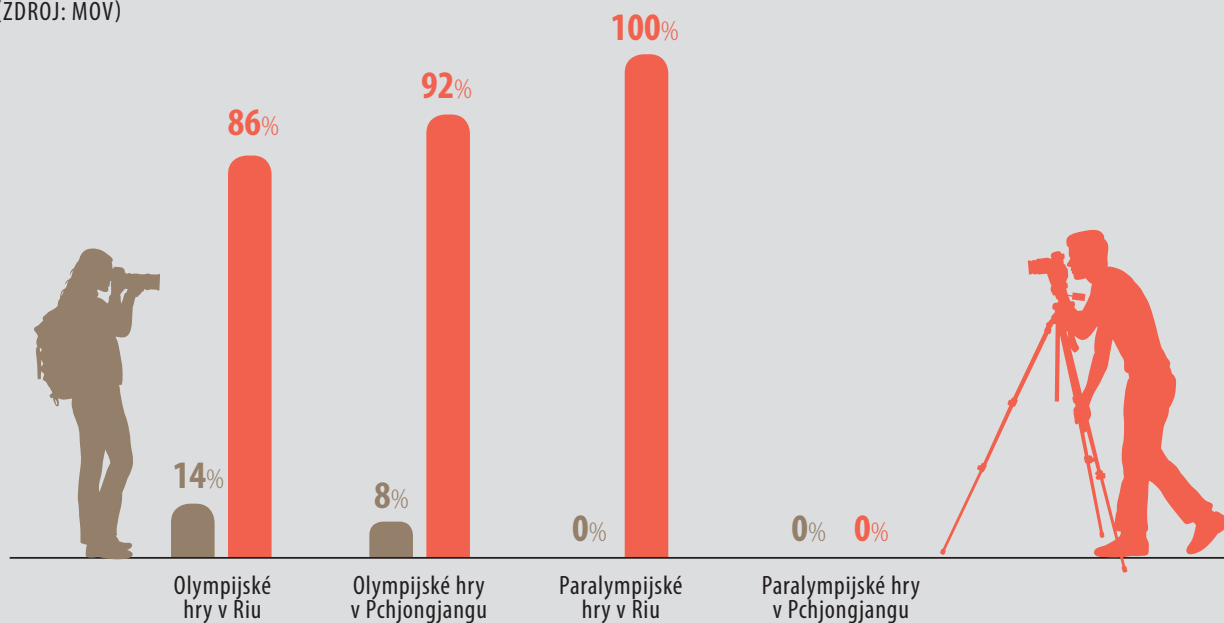

MÉDIA/KOMUNIKACE

ÚDAJE ROZDĚLENÉ PODLE POHLAVÍ

9

NOVINÁŘKY A NOVINÁŘI AKREDITOVANÍ NA OLYMPIJSKÝCH A PARALYMPIJSKÝCH HRÁCH (%) (ZDROJ: MOV)

Na olympijských a paralympijských hrách byly novinářky a reportérky z mediálních společností a organizací z České republiky zastoupeny velmi nedostatečně **9**.

POKYNY PRO KOMUNIKACI

Pouze jedna sportovní federace, a to basketbalová, má pokyny pro vyvážené zastoupení žen a mužů ve svých komunikačních materiálech, včetně sociálních médií.

ROVNOST POHLAVÍ POLITIKY A PROGRAMY

DLOUHODOBÝ OBCHODNÍ PLÁN A AKČNÍ PLÁN

Sportovní federace
ROVNOST MUŽŮ A ŽEN
ZMÍNĚNÁ V DLOUHODOBÉM
PLÁNU NEBO OBCHODNÍM PLÁNU

39%

(n = 14)

Atletika, biatlon, boby
a skeleton, šerm, golf, lední hokej,
judo, sáně, veslování, ragby,
jachting, rychlostní kanoistika,
stolní tenis a taekwondo.

Sportovní federace
KONKRÉTNÍ PÍSEMNÁ
POLITIKA PRO DOSAŽENÍ
POKROKU NA POLI ROVNOSTI
ŽEN A MUŽŮ VE SPORTU

3%

(n = 1)

Veslování

- ▶ Jak je vidět na levé straně, rovnost žen a mužů uvádí ve svém dlouhodobém nebo obchodním plánu pouze 39 % (n = 14) sportovních federací.
- ▶ Pouze veslařská federace má specifickou písemnou politiku/akční plán pro zvýšení rovnosti mezi ženami a muži. Tento plán byl zaveden v roce 2017 a obsahuje cíle pro vyrovnané zastoupení žen a mužů.
- ▶ **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, a olympijský výbor zahrnují rovnost žen a mužů do svého dlouhodobého plánu, avšak nemají vypracovaný písemný plán pro rovnost mužů a žen ve sportu.

OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ ROVNOPRÁVNOSTI A STRATEGIE ZAČLEŇOVÁNÍ HLEDISKA ROVNOSTI ŽEN A MUŽŮ

OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ
ROVNOPRÁVNOSTI

5%

(n = 2) sportovních federací

„Založení veslařského střediska
pro ženy v roce 2017“ (veslování)

STRATEGIE ZAČLEŇOVÁNÍ
HLEDISKA ROVNOSTI ŽEN A MUŽŮ

5%

(n = 2) sportovních federací

„Zapojení žen do všech
aktivit unie“ (šerm)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

přijalo strategii začleňování hlediska rovnosti žen a mužů za účelem dosažení rovnosti žen a mužů ve sportu. Zaměstnanci jsou školeni v této oblasti, aby organizace lépe uváděla začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do praxe.

Pouze dva sporty používají opatření k zajištění rovnoprávnosti nebo strategie začleňování hlediska rovnosti žen a mužů jako nástroje k dosažení rovnosti žen a mužů, jak je uvedeno výše.

OLYMPIJSKÝ VÝBOR

do své práce začlenil strategii začleňování hlediska rovnosti žen a mužů.

ZÁVĚR

Prezidenty všech 37 sportovních federací s výjimkou tří jsou muži, a pouze 9 % všech viceprezidentů jsou ženy. Ve sportovních federacích a v olympijském výboru je velmi málo žen – členek výkonných rad (14 %). Asi třetina registrovaných a zaměstnaných trenérů jsou ženy. 30 % členů sportovních klubů nebo federací jsou ženy.

Opatření přijatá ke zlepšení situace: 11 % federací zavedlo opatření ke zvýšení počtu žen na rozhodovacích pozicích. 36 % federací použilo různé nástroje ke zvýšení počtu fyzicky aktivních a sportujících dívek a žen, avšak pouze 6 % federací si stanovilo za cíl zvýšit počet trenérek.

Žádná sportovní federace však nemá písemnou politiku nebo akční plán pro předcházení a potírání násilí ve sportu na základě pohlaví a pouze čtyři federace přijaly opatření k řešení tohoto problému. Pouze jedna sportovní federace (veslování) má specifickou písemnou politiku pro rovnost žen a mužů.

Olympijský výbor se aktivně podílí na zlepšování situace žen ve sportu v těchto oblastech: vedení, trénování, násilí na základě pohlaví a účast, zatímco ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy přijalo opatření v oblasti vedení a účasti.